

De Lessen van Charlie

De Lessen van Charlie

Rudolf Grimm

Schrijver: Rudolf Grimm
Coverontwerp: Rudolf Grimm
ISBN: 9789403822075
© Rudolf Grimm

In dit boek zijn sommige namen gewijzigd om de privacy van betrokkenen te beschermen. Waar praktijkvoorbeelden worden genoemd, zijn deze gebaseerd op ware gebeurtenissen, maar zijn personen niet direct herkenbaar gemaakt.

Voorwoord

Op het moment dat mijn hulphond Charlie in mijn leven kwam, had ik niet kunnen voorspellen hoeveel hij voor mij zou gaan betekenen. Natuurlijk had ik daar wel vermoedens over, maar of die ook zouden uitkomen, moest nog blijken. Uiteindelijk bleek hij veel meer waar te maken dan ik ooit had kunnen dromen. Niet alleen voor mij was Charlie een onmisbare steun; ook voor mijn omgeving was hij van onschatbare waarde. Zo bleek hij voor mijn vader, de auteur van dit boek, een bron van inspiratie en een onverwachte leermeester.

De band tussen Charlie en mijn vader was bijzonder. Het verbaast me dan ook niet dat daar zulke waardevolle lessen uit zijn voortgekomen.

In dit boek deelt mijn vader de inzichten die hij heeft opgedaan door naar Charlie te kijken met hem op te trekken, en vertaalt hij die naar de wereld van leidinggeven. Het laat zien hoe een hulphond ons leert wat het betekent om te leiden én te volgen, om grenzen te stellen én ruimte te geven, om aanwezig te zijn zonder op te dringen. Het laat zien hoe belangrijk het is om juist op te merken wat niet wordt uitgesproken. Dat is namelijk wat dieren, en Charlie in het bijzonder, zo goed kunnen. Ze spreken geen woorden, maar reageren op de meest pure en vaak kleine signalen. Juist door die op te merken en erop te handelen, kun je écht verschil maken.

En wie na het lezen van dit boek nog denkt dat Charlie altijd een serieuze hulphond was? Absoluut niet. Charlie stond ook bekend om zijn middelvingers — aan ieder pootje één — die hij goed wist te gebruiken.

Om zijn humor, want ja: honden kunnen óók humor hebben. En om al die andere bijzondere eigenschappen waarmee hij de harten van velen veroverde tot het eind van zijn te korte leven.

Ik vind het een hele eer dat mijn vader dit boek heeft geschreven. Ik heb altijd gezegd: “Ik gun iedereen een Charlie in zijn leven.” Op deze manier kan Charlie voor altijd blijven doen waar hij voor geboren werd: mensen helpen.

Ik hoop dat dit boek je net zo inspireert als Charlie ons heeft geïnspireerd. Dat het je uitnodigt om met andere ogen te kijken — naar jezelf, naar de mensen met wie je werkt, en misschien zelfs naar de dieren om je heen.

Veel leesplezier!
Lieke Grimm

Inhoudsopgave

Waarom dit boek, De lessen van Charlie?

Hulphond Charlie

Over mij, Rudolf Grimm

H1: Aandacht

H2: Geduld en Doorzettingsvermogen

H3: Communicatie en Begrip

H4: Verantwoordelijkheid en Betrouwbaarheid

H5: Flexibiliteit en Aanpassingsvermogen

H6: Zelfdiscipline en Focus

H7: Vertrouwen en Loyaliteit

H8: Oplossingsgericht Denken

H9: Grenzen Respecteren en Ruimte Geven

H10: Positiviteit en Aanmoediging

H11: Veerkracht

H12: Vertraging en Stilte

H13: Zintuiglijk Leiderschap

H14: Leiderschap zonder Ego

H15: Overgave en Acceptatie

H16: Van Goed Bedoeld naar Goed Gedaan

H17: Wankel Fundament

H18: Afspraak is afspraak

H19: BONUS

H20: Ja maar ...

H21: Herexamen voor de Macht

H22: Loslaten met Liefde

Dankwoord

Geraadpleegde literatuur

Waarom dit Boek, De Lessen van Charlie?

Soms ontmoet je iemand – of in mijn geval: een hond – die je leven voorgoed verandert. Charlie was niet zomaar een hulphond. Hij was, naast dat hij de hulphond van onze jongste dochter was, ook mijn maatje, mijn vriend, mijn stille leermeester. Zijn aanwezigheid, zijn gedrag en zijn onvoorwaardelijke loyaliteit leerden mij veel over leiderschap, veerkracht, vertrouwen en verbinding. Het zijn lessen die verder reiken dan de wereld van (hulp)honden, en juist daarom wil ik ze met anderen delen.

Dit boek is geschreven om te laten zien hoe je kunt leren van de eenvoud, trouw en wijsheid van deze bijzondere viervoeter. Charlie's verhaal biedt inzichten voor iedereen die leiding geeft, coacht, lesgeeft, samenwerkt of gewoon beter wil begrijpen hoe je met mensen én jezelf omgaat. Het gaat niet zozeer over technieken en theorieën, maar over de kracht van aandacht, geduld, dienstbaarheid en eerlijkheid.

Het doel van dit boek is om leiderschap menselijker te maken. Om je tot nadenken aan te zetten, je te inspireren tot meer vertrouwen in jezelf en in je omgeving. En om te laten zien dat echte kracht soms schuilt in loslaten, luisteren en zorgen voor anderen – net zoals Charlie dat altijd deed.

In veel organisaties worden leidinggevendenden opgeleid om te sturen op KPI's, data te analyseren en zo tot resultaat te komen. Succes is meetbaar, zichtbaar – en vaak een opstap naar de volgende stap in de carrière.

Maar juist daardoor raakt iets wezenlijks onderbelicht: de mensen achter die resultaten.

Hoe vaak nemen we echt de tijd om stil te staan bij ons team? Om te zien wat er speelt, wie steun nodig heeft, of simpelweg gehoord wil worden? Leiderschap is méér dan prestaties najagen. Charlie liet me zien hoe krachtig het is als je echt aanwezig bent. Niet om te controleren, maar om te verbinden. Niet om beter te presteren, maar om beter te zorgen. Dáár, in die aandacht en verbinding, ligt mede de basis voor echt en duurzaam succes.

Door Charlie's ervaringen en mijn persoonlijke verhalen te delen, hoop ik jou te helpen om op een andere manier te kijken naar wat het betekent om te leiden. Niet alleen met je hoofd, maar ook met je hart. Want dat is misschien wel de belangrijkste les van Charlie: de kracht van verbinding.

Hulphond Charlie

De aanschaffkosten van een hulphond kunnen oplopen tot wel 40.000 euro. Voor de meeste mensen is dat een bedrag dat simpelweg niet uit eigen middelen te betalen is. De enige realistische manier om aan een hulphond te komen, is dan ook via de zorgverzekering of de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO). Maar deze instanties kijken vooral naar het financiële plaatje. Als zij 40.000 euro in iemand investeren, willen ze daar iets voor terugzien: minder reguliere zorg, meer maatschappelijke participatie, of het liefst een betaalde baan. Alleen als die 'return on investment' voldoende gegarandeerd lijkt, wordt een aanvraag goedgekeurd. Ontbreekt dat perspectief, dan wordt de aanvraag vaak afgewezen.

En zelfs als de aanvraag wordt toegekend, kom je voor nieuwe obstakels te staan. Zo zijn er lange wachtlijsten en krijg je de hulphond slechts in bruikleen. Dat houdt in dat de hulphond in principe niet jouw bezit is, en dus weer kan worden teruggenomen. Bijvoorbeeld als hij zijn jaarlijkse examen niet haalt, of als hij op een gegeven moment met pensioen moet – doorgaans rond zijn negende levensjaar.

Voor mijn dochter – die vanwege haar gezondheid veel baat zou hebben bij een hulphond – was dat alles een te groot risico. Daarom besloot ze het anders te doen: ze schafte zelf een pup aan, met het vaste voornemen hem op te leiden tot haar eigen hulphond. Daarvoor kreeg ze wekelijks begeleiding van een privétrainer, die hen coachte en opdrachten meegaf.

Het was nog steeds een kostbaar en intensief proces, maar het gaf haar meer regie over het traject en de uitkomst. Via ‘teamtraining’, waarbij baasje en hond samen worden opgeleid tot een functionerende eenheid, zou haar pup uitgroeien tot een gecertificeerde hulphond – eentje die niet zomaar uit haar leven zou verdwijnen.

Die pup was Charlie.

Charlie was een zwart-witte labradoodle, geboren in Zuid-Holland. Zijn fokster werkte samen met Stichting Hulphond, die eerste keus had bij de toewijzing van de pups.

Gelukkig werd Charlie – de grootste uit het nest – niet geselecteerd. Men vond hem nét iets te sociaal voor het officiële hulphondentraject. En zo kwam hij beschikbaar voor mijn dochter. Onder de naam ‘Top Dog’ kwam hij haar leven binnen, en daarmee uiteindelijk ook in het mijne.

Wat volgde, waren zeven jaren van toewijding, groei en hechte samenwerking. Mijn dochter en Charlie vormden een steeds sterker wordend team. Charlie bleek leergierig en intelligent. Hij doorliep de jaarlijkse examens met gemak en hij ontwikkelde zich tot een stabiele, betrouwbare steunpilaar in het dagelijkse leven van mijn dochter. Samen vonden ze manieren om obstakels te overwinnen, en hun onderlinge band verdiepte zich met de jaren. De aanwezigheid van Charlie verrijkte niet alleen haar leven, maar had ook impact op de mensen om haar heen.

Ook ik – als ‘opa’ van Charlie – bouwde een diepe band met hem op. We hadden een warme klik, en ik genoot er oprecht van om hem aan het werk te zien. Hij leerde mij dingen die ik niet uit boeken had kunnen halen: over geduld, vertrouwen, en onvoorwaardelijke toewijding.

En bovenal gaf hij mij een gevoel van geruststelling. Ik zag dat mijn dochter, mede dankzij hem, een stukje steviger in het leven begon te staan. Het was een super duo!

Over mij, Rudolf Grimm

Na een succesvolle carrière als leidinggevende in de logistiek en supply chain, begeleid ik sinds 2010 (aankomend) leidinggevend en bij hun ontwikkeling. Dat doe ik als docent, coach en mentor, zowel op MBO- als HBO-niveau, en daarnaast in de vorm van trainingen en individuele coachingstrajecten. Mijn focus ligt op leiderschapsontwikkeling, communicatie en andere essentiële vaardigheden die nodig zijn om met vertrouwen en overtuiging leiding te geven.

Door de jaren heen heb ik honderden leidinggevend en mogen ondersteunen in hun groei, en steeds keer ik terug naar één centrale overtuiging: het écht kennen van je team is misschien wel de belangrijkste voorwaarde voor goed leiderschap. Geen model of methode kan op tegen de kracht van oprechte aandacht, begrip en verbinding. Mensen voelen haarfijn aan of je hen ziet, hoort en serieus neemt – en pas als dát gebeurt, ontstaat er ruimte voor samenwerking, eigenaarschap en vertrouwen.

Een van de momenten die voor mij persoonlijk veel betekende, was de dag die ik mocht doorbrengen met Jos Burgers, van wie ik al jaren een groot bewonderaar ben. Als fan van zijn boeken – destijds met name De Wet van Snuf en Hondenbrokken – kreeg ik de kans om met hem mee op pad te gaan: een dag samen in de auto, drie van zijn optredens bijwonen, en gesprekken voeren over zijn werk en zijn kijk op klanten, gedrag en invloed. Het was een bijzondere ervaring die me niet alleen inspireerde, maar ook aan het denken zette.

Er werd die dag iets in gang gezet. Een zaadje geplant. Jaren later ontstond het idee om in dit boek te beschrijven op welke wijze er in het gedrag van honden – en dan met name hulphonden – waardevolle lessen schuilgaan voor leiders. Lessen over aandacht, afstemming, helderheid, wederzijds vertrouwen, en onvoorwaardelijke steun.

Lessen die in mijn beleving perfect aansluiten bij de uitdagingen waar leidinggevendenden vandaag de dag mee te maken hebben.

Het werd me duidelijk: na De Wet van Snuf werd het tijd voor De Lessen van Charlie.

Laat ik er meteen eerlijk over zijn: ik pretendeer niet ook maar in de buurt te komen van de schrijfstijl van Jos Burgers. Zijn kracht zit in eenvoud, humor en messcherpe observatie. Maar wat ik wél hoop te bereiken, is dat dit boek op zijn eigen manier raakt, prikkelt en aan het denken zet.

Niet door theoretische modellen, maar door het verhaal van een bijzondere hulphond – Charlie – en de waardevolle inzichten die hij ons gaf.

Dit boek is voor iedereen die met mensen werkt. Voor leidinggevendenden die verder willen kijken dan KPI's en vergaderingen. Voor professionals die geloven dat verbinding geen 'zachte kant' is, maar juist de stevige kern van effectief leiderschap. En voor iedereen die openstaat om te leren van een hulphond.

-1-

Aandacht – De kracht van ongevraagd geven

Charlie was de hulphond van mijn dochter. Een zwart-witte labradoodle met trouwe ogen, een zachte vacht en een bijzonder vermogen: hij voelde haarfijn aan wanneer iemand iets nodig had. En dat deed hij niet omdat erom gevraagd werd – integendeel. Juist op de momenten dat mijn dochter dacht: *“Dit moet ik alleen doen,”* was Charlie er. Hij was haar stille steun, altijd op het juiste moment, zonder dat iemand daarom hoefde te vragen.

Wat ik wellicht wel het meest bewonderde aan Charlie was zijn onmiskenbare gave om te anticiperen. Hij zag het eerder dan wij. Nog voordat mijn dochter zelf doorhad dat ze zich ongemakkelijk voelde, dat haar ademhaling sneller ging of dat ze zich begon terug te trekken uit een situatie, was hij daar al. Geen grote, opvallende acties. Het zat juist in het kleine, het subtiele: Charlie ging naast haar zitten, legde zijn kop rustig op haar schoot of gaf haar een lichte, geruststellende druk met zijn neus. Geen woorden, geen uitleg. Alleen maar: *“Ik ben hier. Ik zie je. Je hoeft het niet alleen te doen.”*

Wat Charlie gaf, was pure, ongevraagde aandacht. Geen verwachtingen. Geen oordeel. En vooral geen vraag: *“Wat krijg ik ervoor terug?”* Het was gewoon: *“Jij hebt iets nodig, dus ik geef.”* Zonder voorbehoud. Zonder voorwaarden. En precies daarin zat de kracht van zijn aanwezigheid.